

Hvordan bliver man en truer? Førstepersonspronominer og andre udtryk for afsenderansvar i danske trusselsbeskeder

Tanya Karoli Christensen & Marie Herget Christensen

Københavns Universitet

tkaroli@hum.ku.dk & wzr818@hum.ku.dk

For at en ytring kan fungere sprogligt som en trussel, skal afsenderen implicit eller eksplicit tage ansvar for at en fremtidig skadehandling vil ske ved afsenders mellemkomst (K. Christensen & Bojsen-Møller 2019; se også Fraser 1998). Dette ansvar realiseres ofte sprogligt med et førstepronomen (H. Christensen 2021; Muschalik 2018), jf. eksempel 1) og 2).

- 1) Jeg slår dig ihjel hvis jeg møder dig (KAR-029)
- 2) Vi ved hvor du bor ...

I kraft af selve fremsættelsen af den sproglige trussel forsøger afsenderen at tiltage sig magt over modtageren ved at skræmme vedkommende. Det er vigtigt for truslens effektivitet at afsender får konstrueret sig som truer og dermed som potentielt farlig for modtager.

Dette foredrag undersøger danske trusselsbeskeder med fokus på hvordan afsenderrealisering bidrager til den truende effekt. I projektet "Truslers sprog og genrer" har vi samlet et korpus med 580 autentiske danske, skrevne trusselsbeskeder, og det er dette korpus der danner grundlaget for vores undersøgelse. En søgning på alle førstepronominer i nominativ og oblik form viser at de forekommer med en hyppighed på 34/1000 ord. Til sammenligning har de traditionelle skriftgenrer i KorpusDK blot 15/1000 ord.

I længere trusselsbeskeder ser vi også afsenderrealiseringer der ikke forekommer i forbindelse med at der tages ansvar for en fremtidig skade, dvs. at de forekommer uden for den egentlige trussel. Vi vil i foredraget vise hvordan brugen af førstepronominer alligevel bidrager til den skræmmende effekt af truslen, se eksempel (3) og (4).

- (3) Jeg har lige læst din klumme i altinget og jeg er syvende af raseri. (ART-039)
- (4) Håber for din familie at du tager dette dybt alvorligt, for vi har intet at miste... (PMT-80)

I eksempel (3) beretter afsender om sin stærkt negative reaktion på modtagerens klumme i et politisk tidsskrift (Altinget.dk). I konteksten af en trusselsbesked fungerer sådanne negative vurderinger ofte som afsenders berettigelse for at tiltænke modtager fremtidig skade. I eksempel (4) fremfører afsender en ligegyldighed over for konsekvenserne af at udføre en fremtidig skade mod modtager.

Vi finder at førstepronominer i trusselsbeskeder især bruges til at fremsætte eksplicitte trusler (1), implicitte trusler med reference til de forberedende betingelser for en trussel (2), give begrundelser for at påføre modtager skade eller ytre stærk tilslutning til at en sådan skade skal ske. Alle disse funktioner bidrager til den skræmmende effekt i trusselsbeskeder, også dem der ikke er direkte knyttet til omtalen af den fremtidige skadehandling.

Referencer:

Christensen, Marie Herget (2021): Afsendere i dækning – sprogligt udtrykt afsenderansvar i danske trusler. In: Goldshtein, Yonatan; Inger Schoonderbeek Hansen & Thina Thode Hougaard (red.) (2021):18. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus: Aarhus Universitet, 133-151

- Christensen, Tanya Karoli & Marie Bojsen-Møller (2019): Sproglige virkemidler i indirekte trusler. In: Goldshtein, Yonatan; Inger Schoonderbeek Hansen & Thina Thode Hougaard (red.) (2019):17. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus: Aarhus Universitet, p. 207-226.
- Fraser, Bruce. 1998. Threatening revisited. *Forensic Linguistics* 5(2), 159-173.
- Gales, Tammy A. 2010. *Ideologies of violence: A corpus and discourse analytic approach to stance in threatening communications*. Ph.D. dissertation. Davis: University of California.
- Muschalik, Julia. 2018. *Threatening in English: A mixed method approach*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company .